

DOI: <https://doi.org/10.32782/PPSS.2023.1.20>

ДО ПРОБЛЕМИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ У МЕРЕЖІ “ІНТЕРНЕТ”

Аліна Ігорівна КОВАЛЬОВА,

здобувач вищої освіти 3 курсу
Навчально-наукового інституту права та
підготовки фахівців для підрозділів Національної
поліції Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0008-7558-6110>

Віталій Григорович ТЕЛІЙЧУК,

канд. юрид. наук, ст. наук. співр.,
професор кафедри оперативно-розшукової
діяльності Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-0372-6515>

TO THE PROBLEM OF OPERATIVE AND INVESTIGATIVE COMBATANCE AGAINST ILLEGAL TRAFFIC OF FIREARMS IN THE INTERNET NETWORK

The article is devoted to the study of the current problem of operational and investigative countermeasures against the illegal circulation of firearms on the Internet. The author examines the current challenges and trends related to the arms trade through digital platforms. The methods and technologies used by criminals to circumvent the law and hide their tracks are analyzed. Also considered are possible ways to increase the effectiveness of operative and investigative measures to counter this type of illegal activity in the online space.

В умовах сьогодення проблема незаконного обігу вогнепальної зброї становить значну загрозу як для суспільства, так і для безпеки держави в цілому. Неконтрольований обіг зброї сприяє збільшенню кількості насильницьких злочинів, що, відповідно, зумовлює підвищення рівня суспільної небезпеки в державі. Ускладнює становище і використання правопорушниками у своїй злочинній діяльності сучасних інформаційних технологій, зокрема мережу “Інтернет”. Наразі вже існують випадки збуту вогнепальної зброї через Інтернет. Прикладом, за даними Житомирської обласної прокуратури викрито особу, яка, створивши інтернет-магазин, здійснювала продаж зброї та відправляла її поштою замовнику [1]. Тому існує нагальна потреба у здійсненні протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

Протидія злочинності здійснюється суб'єктами відповідно до їх компетенції. Одним із таких суб'єктів є оперативні підрозділи Національної поліції згідно із Законом України “Про оперативно-розшукову діяльність”. Протидія незаконному обігу вогнепальної зброї оперативними підрозділами Національної поліції у мережі “Інтернет” є складовою частиною протидії злочинності, що

охоплює систему оперативно-розшукових та інших заходів і реалізується в окремих організаційно-тактичних формах.

Вимоги сучасності зумовлюють необхідність використання в оперативно-розшуковій діяльності новітніх інформаційних технологій, спеціальних технічних засобів контролю, фіксації та обробки інформації. Проте наразі існує проблема щодо матеріального та технічного забезпечення оперативних підрозділів Національної поліції, що спричиняє певні труднощі під час виконання покладених на працівників завдань та обов'язків. Внаслідок цього ефективність проведення оперативно-розшукових заходів значно знижується [2].

Використання мережі "Інтернет" злочинцями з метою розповсюдження та збуту вогнепальної зброї набуває все більшого масштабу, оскільки виявлення та розслідування таких злочинів є дуже складним процесом. Це обумовлено, *по-перше*, складністю визначити місце знаходження завдяки підключенню технічних засобів до портативних пристроїв для виходу в Інтернет. *По-друге*, одним із способів збереження анонімності в інтернет-просторі є підключення до сервісу VPN з метою шифрування даних і зміни IP-адреси, чим наразі активно користуються злочинці. Також все частіше злочинці використовують інтернет-ресурси для здійснення платежів за вчинення суспільно-небезпечних діянь та оплати за придбання незаконних предметів. Варто зазначити, що використання інтернет-простору значно спрощує реалізацію обігу зброї за межі території України, що суттєво знижує можливість проведення оперативно-розшукових заходів.

Слід погодитись з О. В. Кириченком, що до способів використання комп'ютерних технологій у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів і вибухових речовин належать такі: 1) приховування інформації щодо поставок партій вогнепальної зброї, бойових припасів і вибухових речовин шляхом криптографічного кодування електронних посилок; 2) шифрування інформації щодо номерів банківських рахунків, баз даних фінансових активів, способів зв'язку зі спільниками, даних обліку торговельних операцій; 3) за допомогою використання неконтрольованих засобів електронного зв'язку для передачі інформації, безпосередньо пов'язаної з проведенням незаконних операцій, у тому числі за допомогою чат-кімнат в Інтернеті з обмеженим доступом; 4) отримання доходів від незаконного обігу вогнепальної зброї, бойових припасів і вибухових речовин за допомогою електронних платежів [3].

Враховуючи вищезазначене можна зробити висновок, що протидія незаконному обігу вогнепальної зброї в мережі "Інтернет" є одним із головних напрямків діяльності оперативних підрозділів Національної поліції. Оскільки збільшення кількості нелегальної зброї сприяє підвищенню рівня злочинності та суспільної небезпеки що, у свою чергу, знижує рівень національної безпеки держави.

Список використаних джерел:

1. Вогнепальну зброю, бойові припаси та вибухівку збував через Інтернет жителям Житомирщини – викрито жителя Кіровоградщини URL:https://zhit.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=294116

2. Телійчук В.Г. Щодо проблеми оперативно-розшукової протидії незаконному обігу вогнепальної зброї у мережі “Інтернет” URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/8570/1/23.pdf>

3. Кириченко О.В. Мережа Інтернет як засіб незаконного розповсюдження вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6905/1/МЕРЕЖА%20ІНТЕРНЕТ%20ЯК%20ЗАСІБ%20НЕЗАКОННОГО%20РОЗПОВСЮДЖЕННЯ.pdf>